

Overnachtingsplaatsen Merwedes MIRT planuitwerking

Aanvulling Milieueffectrapportage

Datum	17 mei 2017
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
Informatie	Mevr. C. van der Linden
Telefoon	06 - 5338 2263
Fax	-
Uitgevoerd door	LievenseCSO
Opmaak	LievenseCSO
Datum	17 mei 2017
Status	Definitief
Versienummer	2

Inhoud

1	Aanleiding 5
1.1	Aanleiding 5
1.2	Leeswijzer 5
2	Advies Commissie m.e.r. 6
2.1	Beschermd stadsgezicht 6
2.2	Maatgevend hoogwaterstand 9
2.3	Ligging van het referentievlak 10

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

Het voorontwerpbestemmingsplan voor de overnachtingsplaatsen Merwedes en het milieueffectrapport (MER) hebben in de periode 7 februari tot en met 22 maart 2017 ter inzage gelegen. In dezelfde periode is het MER aan de Commissie m.e.r. voorgelegd voor het (verplichte) toetsingsadvies. De Commissie m.e.r. heeft op 1 mei 2017 haar definitief toetsingsadvies uitgebracht.

Naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. wordt het MER op enkele punten aangevuld. In voorliggend rapport zijn deze aanvullingen opgenomen. Het advies van de Commissie m.e.r. wordt in hoofdstuk 2 per paragraaf beschreven.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de aanvullingen en/of correcties op het MER opgenomen. Bij iedere paragraaf wordt een samenvatting van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. in een kader weergegeven. In een aanvullende tekst wordt het advies van de Commissie m.e.r. nader toegelicht en wordt een reactie weergegeven. Na deze tekst wordt aangegeven of de betreffende aanvulling of correctie leidt tot een wijziging van de effectbeoordeling of het ontwerp. Daarbij wordt aangegeven op welke paragraaf of paragrafen in het MER de aanvulling of correcties betrekking heeft. De indeling van de paragrafen volgt de opbouw en de nummering van de paragrafen van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.

2 Advies Commissie m.e.r.

Onderstaande paragraafnummers corresponderen met de paragrafen van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. waarop de aanvulling van toepassing is.

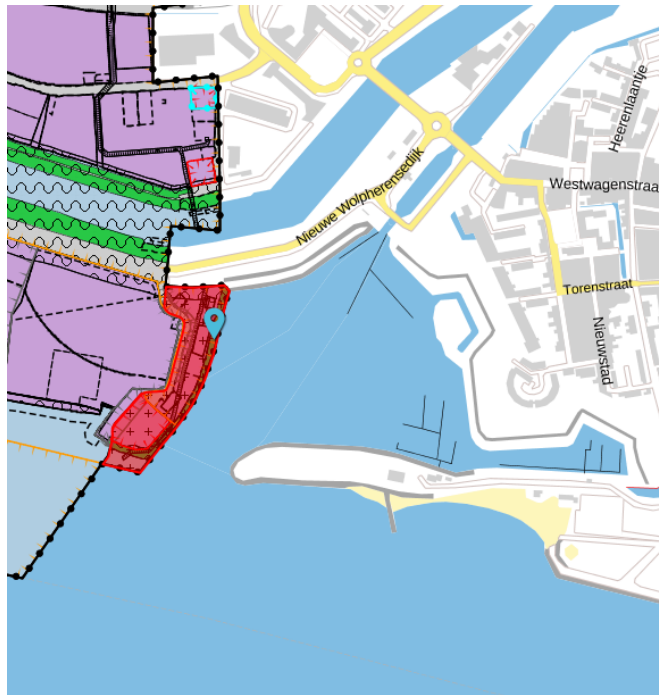
2.1 Beschermd stadsgezicht

De commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het bestemmingsplan 'Overnachtingsplaatsen Merwedes' dat in een aanvulling op het MER wordt ingegaan op de effecten van de overnachtingshaven op het beschermd stadsgezicht. De Commissie heeft aangegeven dat in het MER niet wordt beoordeeld of het plan past binnen het beschermd stadsgezicht. De Commissie geeft aan dat deze afweging mogelijk kan leiden tot een andere beoordeling van de varianten.

De vestingstad Gorinchem heeft een beschermd stadsgezicht (zie Figuur 1). Het beschermd stadsgezicht is onderdeel van de effectbeoordeling voor het aspect cultuurhistorie en archeologie. In zowel het bestemmingsplan Binnenstad en omstreken als het bestemmingsplan Bedrijventerrein Avelingen – Schelluinsestraat is het aspect beschermd stadgezicht opgenomen (zie Figuur 2). Een gedeelte van het bedrijventerrein Avelingen-Oost valt binnen het beschermde stadsgezicht. Dit geldt zowel voor het huidige oevertalud als voor het bedrijventerrein aan de Krinkelwinkel. Het plangebied voor de overnachtingsplaatsen betreft ook dit oevertalud en deels het terrein aan de Krinkelwinkel. In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Avelingen – Schelluinsestraat heeft het bedrijventerrein Avelingen-Oost vanaf het hoornwerk Krinkelwinkel een dubbelbestemming Waarde – Beschermd stadsgezicht.

Figuur 1 Begrenzing beschermd stadsgezicht Gorinchem (bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Rijksbeschermd_gezicht_Gorinchem)

Figuur 2 Beschermd stadsgezicht Avelingen - Oost (rode arcering), zoals opgenomen in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Avelingen – Schelluinsestraat. Bron: ruimtelijkeplannen.nl

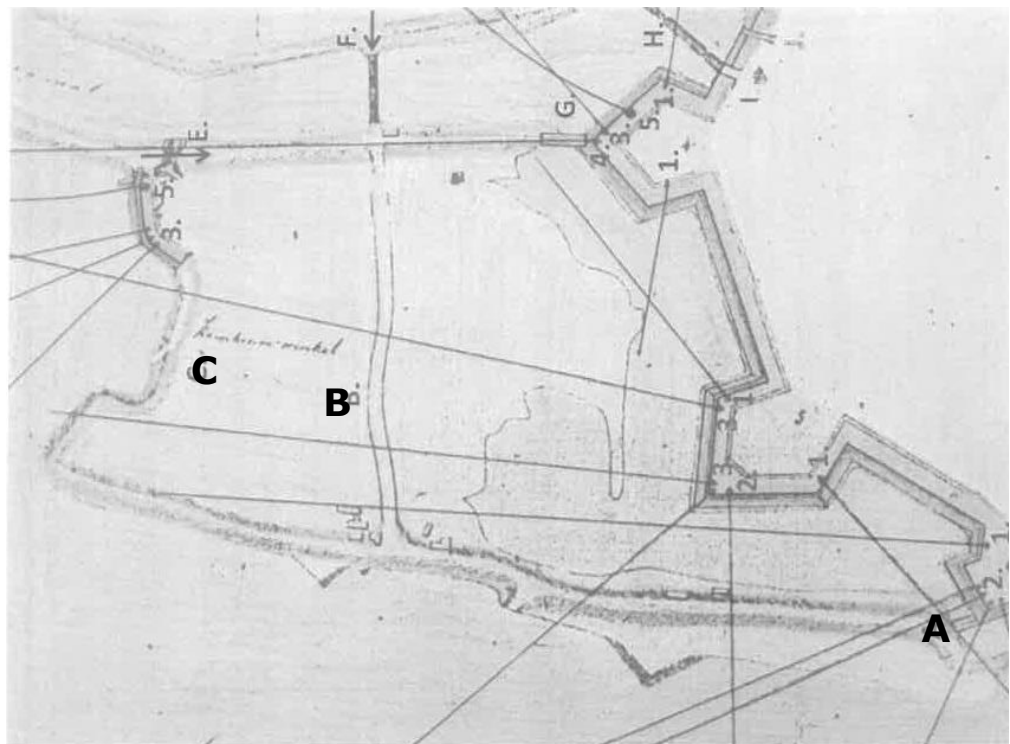
Het Merwedekanaal, de sluizen en de Vluuthaven zijn aan het einde van de 19^e eeuw aan de westzijde van de stad Gorinchem uitgegraven. De Vluuthaven is ten oosten van het hoornwerk Krinkelwinkel in de voormalige Zwaanpolder aangelegd. Gorinchem is een van de vijf vestingsteden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Deze Nieuwe Hollandse Waterlinie was een opvolger van de eerder gerealiseerde Oude Hollandse Waterlinie. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is een unieke historische verdedigingslinie uit 1815. De linie is 85 kilometer en bestaat naast de vestingsteden uit zo'n vijftig forten. De Waterlinie heeft een cultuurhistorische waarde. Om deze cultuurhistorische waarde te behouden wordt momenteel gewerkt om de Nieuwe Hollandse Waterlinie in 2019 op de werelderfgoedlijst van UNESCO te krijgen.

Ten tijde van het definiëren van het beschermd stadsgezicht heeft men zich gericht op de vestingwerken en hun belang voor het stadsilhouet¹. Om die reden is een zo groot mogelijk gebied van de schootsvelden, voor zover nog niet bebouwd, opgenomen als beschermd stadsgezicht. De begrenzing loopt ten oosten van het hoornwerk Krinkelwinkel, langs het kanaal van Steenenhoek, de vestingwerken en ten zuiden langs de rivier Merwedes. De vestingwallen bestaan uit hoge aarden wallen die in de huidige situatie dienst doen als waterkering. Bijzondere gebouwen en bouwwerken die relatie hebben met de vestingwerken zijn, naast een aantal molens en poorten, ook enkele oude sluizen en de toegang tot de stad via bruggen over het kanaal van Steenenhoek en het Merwedekanaal. Met name in de binnenstad is het historische karakter bewaard gebleven. Het gaat dan zowel om

¹ Stadsgezicht Gorinchem. Beschermd stads- en dorpsgezichten ex art. 20 Monumentenwet. Toelichting op het voorstel tot aanwijzing van Gorinchem als beschermd stadsgezicht. Gemeente Gorinchem. Datum onbekend.

historische bebouwing als om inrichting van de openbare ruimte, de verkavelings- en bebouwingsstructuur. Binnen de vesting zijn elementen als beschermde monumenten aangewezen. Buiten de vesting zijn geen beschermde monumenten aangewezen. Het hoornwerk of andere elementen in de Vluchthaven zijn in dit document niet aangewezen als beschermde monumenten. De restanten van dijken (Krinkelwinkel en Merwededijk) zijn cultuurhistorische elementen met een zekere monumentale waarde².

In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Avelingen - Schelluinsestraat zijn voor ontwikkelingen binnen het beschermd stadsgezicht regels opgenomen voor het realiseren en slopen van bouwwerken. De bouwregels hebben met name betrekking op de hoogte van de gebouwen en gevelindeling om het karakter van bestaande gebouwen en gevelindeling te beschermen en zichtlijnen te behouden. Ontwikkelingen zijn mogelijk als daardoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ruimtelijke en functionele karakteristiek van het beschermde stadsgezicht. Hiermee worden tevens zichtlijnen van en naar de vestingwerken geborgd. Bij sloopwerken wordt tevens getoetst of de sloop niet leidt tot onevenredige aantasting van de aanwezige cultuurhistorische waarden. In Figuur 3 is een schets uit 1831 opgenomen met ingetekend de schutterslijnen. Deze illustreren het zicht vanaf de vesting en het hoornwerk.

Figuur 3 Fragment van schets van genie uit 1831 van de vesting Gorinchem met beoogde opstelling geschut. (bron: Beschouwing voorterrein en verdediging westzijde Gorinchem). Met A: de oude Wolpherse dijk (nu De Punt), B: het kanaal van Steenenhoek door de voormalige polder en C: het hoornwerk bij de huidige Krinkelwinkel. De lijnen geven de schutterslijnen aan.

² Mededeling archeoloog gemeente Gorinchem

Door aanleg van de overnachtingsplaatsen wordt in variant 1 de havenkom uitgebreid. Dit betekent dat een deel van de Krinkelwinkel tot het hoornwerk wordt afgegraven. Eventuele archeologische of cultuurhistorische resten worden hierdoor mogelijk verstoord. Daarnaast wordt door de afgraving de huidige structuur van de haven aangetast. Deze variant wordt negatief (-) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

In variant 2 wordt het oevertalud langs de Krinkelwinkel behouden. Dit leidt niet tot versterking van de huidige structuur of zichtlijnen. Deze variant wordt neutraal beoordeeld (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

In variant 3 wordt het oevertalud langs de Krinkelwinkel vervangen door een damwand. De huidige structuur, cultuurhistorische elementen en zichtlijnen blijven ook in deze variant behouden. Het oevertalud zelf heeft geen cultuurhistorische waarden. Het afgraven leidt dan ook niet tot aantasting van cultuurhistorische waarden. Deze variant wordt neutraal beoordeeld (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

Zowel de gemeentelijke adviseur als de Nieuwe Hollandse Waterlinie hebben aangegeven geen knelpunten te zien in het plan. De realisatie van vier overnachtingsplaatsen heeft geen effect op de stad of op de zichtlijnen vanaf en naar de vesting en de schootsvelden.

Bovenstaande betreft een aanvulling op paragraaf 6.7 Ruimtelijke kwaliteit. Dit leidt niet tot een wijziging in de effectbeoordeling of het ontwerp.

2.2 Maatgevend hoogwaterstand

In het MER en het voorontwerp bestemmingsplan worden twee definities voor Maatgevende Hoge Waterstand (MHW) gebruikt. De Commissie adviseert om deze twee definities toe te lichten.

De term MHW wordt zowel bij nautische aspecten gebruikt als bij hoogwaterveiligheid.

Nautische MHW

Het MWH voor de beroepsvaart is in de Richtlijn Vaarwegen voor getijdenwater (onder andere de Merwedes bij Gorinchem) gedefinieerd als het Grenspeil. Het Grenspeil is de waterstand die eens per 2 jaar overschreden wordt. Voor Gorinchem is deze waterstand NAP +3,0 meter.

In de Richtlijn Vaarwegen (RVW) wordt gesproken over het MHW voor de beroepsvaart in plaats van nautisch MHW. Dit MHW wordt gebruikt voor het vaarwegontwerp en voorzieningen.

Hoogwaterveiligheid

De MHW voor hoogwaterveiligheid is gebaseerd op de norm die gold tot 1 januari 2017. Dit is de maximaal optredende waterstand bij een normfrequentie van 1/2000 per jaar. In het project is hierbij een waterstand bij van NAP + 6,1m aangehouden.

Op 1 januari 2017 wordt de nieuwe normering verplicht. Hierbij zijn nieuwe normfrequenties van toepassing en gaat de toetsing van een overschrijdingskansbenadering (conform VTV2006) over naar een overstromingskansbenadering (conform WBI2017). De nieuwe normfrequentie voor dijktraject 16-1 wordt 1/100.000 per jaar met een maximaal toelaatbare faalkans van 1/30.000 per jaar.

Bovenstaande betreft een aanvulling op het MER. Dit leidt niet tot een wijziging in de effectbeoordeling of het ontwerp.

2.3 Ligging van het referentievlak

De Commissie adviseert om in het bestemmingsplan de ligging van het gekozen waterpeil als referentievlak concreet als NAP-maat aan te geven, zodat MER en bestemmingsplan goed op elkaar zijn afgestemd.
--

In het ontwerp bestemmingsplan is het waterpeil als NAP-maat aangegeven.

Bovenstaande betreft een wijziging in het bestemmingsplan. Dit leidt niet tot een wijziging in de effectbeoordeling of het ontwerp.